

Plan i program Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj u 2018. godini

Pripremio: Tomislav Čavić, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj

Program obuke Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj (CEST RS) za 2018. godinu, koji je usvojen od strane Upravnog odbora CEST RS, u sebi sadrži:

- Program stručnog usavršavanja sudija i javnih tužilaca i
- Program početne obuke.

Program stručnog usavršavanja i početne obuke CEST RS za 2018.godinu je kreiran, prije svega na osnovu odredbi važećeg Zakona o Centru za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj (*Službeni glasnik Republike Srpske*, broj: 49/02, 77/02, 30/07 i 63/14), a zatim na bazi iskazanog interesa pravosudne zajednice, prikupljenih prijedloga od pravosudnih institucija, preporuka Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine, prijedloga sudija i javnih tužilaca, edukatora, nevladinih i međunarodnih organizacija čiji su projekti uključeni u edukaciju sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini, te na osnovu analize različitih sudskih odluka, posebno odluka Evropskog suda za ljudska prava.

Osim toga, ovaj program stručnog usavršavanja i početne obuke sudija i javnih tužilaca je osmišljen na osnovu izvršenih analiza potreba za edukacijom, na način da su u saradnji sa predsjednicima sudova i glavnim tužiocima u Republici Srpskoj, uočene i konstatovane slabosti sudija i javnih tužilaca u vršenju svojih svakodnevnih poslova, kao i potreba pravosudnih institucija u kojima rade, da raspoložu kompetentnim sudijama i tužiocima, koji će znati da pravilno primjene zakon.

Program stručnog usavršavanja i početne obuke CEST RS za 2018.godinu sadrži preko stotinu aktuelnih tema koje odgovaraju potrebama obuke sudija i javnih tužilaca, koja obuka ih priprema i osposobljava za efikasno obavljanje pravosudne funkcije, u svjetlu glavnog zahtjeva koji je postavljen pred sudije i javne tužioce, a to je: *stručnost, nezavisnost i nepristrasnost*.

U izvještaju Evropske komisije je istaknuto da je modernizacija obuke za sudije i tužioce u Bosni i Hercegovini jedan od prioriteta u narednim godinama, ističući da je potrebno, između ostalog, kroz izbor tema poboljšati standarde, metodologiju i izvođenje obuke, te posebnu potrebu za sistematskim provođenjem specijalističke obuke i veće zastupljenosti radionica i praktičnih rješenja u edukaciji.

S tim u vezi, od strane Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH, u 2017.godini je usvojena Srednjoročna strategija za početnu obuku i stručno usavršavanje sudija i tužilaca za period 2017. – 2020., koju su zajednički izradili Centri za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj i u Federaciji BiH i Pravosudna komisija Brčko distrikta BiH, a koja definiše strateške pravce i ciljeve djelovanja svih institucija koje su uključene u razvoj i realizaciju obuke sudija i javnih tužilaca.

Ovim srednjoročnim planom date su strateške smjernice za stručno usavršavanje sudija i javnih tužilaca, za početnu obuku za novoimenovane sudije i tužioce, stručne saradnike i pripravnike, kao i za programe obuke i razvoja za edukatore, saradnju i koordinaciju sa domaćim i stranim partnerima

koji se bave edukacijom sudija i javnih tužilaca, kao i za poboljšanje saradnje između tri institucije za provođenje edukacije, i to: u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu BiH.

Edukacija sudija i javnih tužilaca je od suštinske važnosti za obavljanje njihovih funkcija, jer predstavlja garanciju njihove nezavisnosti i nepristrasnosti, te predstavlja, ne samo pravo, već i dio etičkih obaveza da svoju profesionalnu kompetentnost održavaju na visokom nivou i da je dalje unapređuju.

Kvalitet rada nosilaca pravosudnih funkcija u mnogome zavisi od kvalitetnog programa stručnog usavršavanja i početne obuke, koji je pripremljen za nosioce pravosudnih funkcija, a što doprinosi unapređenju efikasnosti pravosuđa, pravnoj sigurnosti i jačanju povjerenja javnosti u pravosudni sistem BiH.

Kroz Program stručnog usavršavanja sudija i javnih tužilaca CEST RS za 2018.godinu, koje je prema važećem zakonu obavezno za sudije i javne tužioce svih nivoa, se ovoj ciljnoj grupi omogućava kontinuirana obuka, koja se sastoji kako od obuke usmjerene na primjenu zakonskih propisa, tako i na praćenje izmjena istih, te razvijanje i usavršavanje sudijskih i tužilačkih vještina, te upoznavanje sa međunarodnim standardima i propisima Evropske unije, a što određuje i sadržaj ovog programa. Stručno usavršavanje daje mogućnost razmjene iskustava, podsticanja i ujednačavanja sudske prakse i omogućava proširivanje znanja u vezi sa zakonskim rješenjima i praksom.

Ovim programom su predviđene i aktivnosti koje se odnose na sudijske i tužilačke vještine, kao i vještine istupanja u javnosti, u cilju razvijanja i odnosa sa medijima, a sve sa ciljem da nezavisnost pravosuđa u javnosti bude prezentovana na najbolji mogući način.

Teme koje su obuhvaćene Programom stručnog usavršavanja CEST RS za 2018.godinu su razvrstane po oblastima: krivičnopravna; građanskopravna; vanparnična; izvršna; upravno-pravna; privredno-pravna; i prekršajno-pravna oblast.

Kroz Program početne obuke CEST RS za 2018.godinu, se organizuje i sprovodi početna obuka za novoimenovane sudije i javne tužioce, kao i lica koja se namjeravaju baviti ulogom sudije i javnog tužioca, a to su stručni saradnici i pripravnici koji su zaposleni u sudovima i javnim tužilaštvima, kao lica koja se namjeravaju baviti dužnostima sudije ili javnog tužioca. Cilj pružanja obavezne početne obuke je sticanje vještina neophodnih za efektivno i efikasno vršenje sudijske, odnosno tužilačke dužnosti, uključujući i sticanje svestranih iskustava iz prakse, profesionalne etike i sagledavanja svih segmenata uloge i značaja odgovornosti koje su stručnim saradnicima povjerene u njihovim redovnim poslovima.

Početnoj obuci novoimenovanih sudija i javnih tužilaca, kao posebnom vidu početne obuke, posvetiće se posebna pažnja kroz uvođenje sistema mentorstva u sudove i javna tužilaštva, u kojem bi sudije i javni tužioci sa dokazanim iskustvom i znanjem pomagali i usmjeravali novoimenovane sudije i javne tužioce, kroz savladavanje i sticanje praktičnih vještina u radu, kao i primjenu pojedinih procesnih odredbi.

VSTS BiH je kroz prijedloge 12 posebnih tema za početnu obuku novoimenovanih sudija i javnih tužilaca, koje su fokusirane na učenje i razvoj zajedničkih vrijednosti, a koje teme su uvrštene u Program stručnog usavršavanja i početne obuke CEST RS za 2018.godinu, odredio okvir i ciljeve početne obuke i programa obuke za novoimenovane sudije u 2018.godini.

Među ovim temama posebno treba istaći teme koje se odnose na edukaciju iz oblasti zaštite ljudskih prava i primjenu Evropske konvencije, pod nazivom:

„Primjena prakse Evropskog suda za ljudska prava u postupcima pred domaćim sudovima“

Ova tema će biti realizovana na seminaru koji će se organizovati u drugoj polovini 2018.godini sa AIRE Centrom, na kojem će se novoimenovane sudije upoznati sa praksom Evropskog suda za ljudska prava i sticati znanja i vještine u primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima, a što će značajno ubrzati ugradnju evropskih pravnih standarda u domaću sudsku praksu i pravosudni sistem u BiH.

„Stavovi iz odluka Ustavnog suda BiH i njihov uticaj na sudsku praksu“

Na ovom seminaru, koji će biti organizovan u prvoj polovini 2018.godine će se prezentovati odluke Ustavnog suda BiH iz oblasti zaštite ljudskih prava i primjenu Evropske Konvencije o ljudskim pravima i slobodama i upoznati sudije i javni tužioci sa obavezom poštivanja odluka Ustavnog suda BiH.

Osim ovih tema, prema Programu stručnog usavršavanja i početne obuke za 2018.godinu, u okviru posebne obuke za novoimenovane sudije i javne tužioce iz oblasti poznavanja evropskog prava, biće organizovani seminari na temu:

Osnovi Evropskog prava je tema od velikog značaja za informisanost nosilaca pravosudnih funkcija o osnovnim principima Evropskog prava i pravnom poretku koji ostvaruje određeni uticaj na njihov svakodnevni posao i život, kao i značaj Evropskog prava i prakse za razvoj domaćeg prava.

Pravo na slobodu izražavanja – član 10 Evropske Konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama.

U okviru saradnje sa regionalnim programom vijeća Evrope pod nazivom: “Jačanje pravosudne ekspertize o slobodi izražavanja i medija u Jugoistočnoj Evropi” (JUFREX), kao zajedničke aktivnosti Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj i Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH, u 2018.godini će se realizovati ukupno 4 seminara i jedna Konferencija na više tema iz oblasti kao što su:

- Opšta pitanja vezana za član 10 Evropske Konvencije;
- Zaštita slobode izražavanja;
- Sudska praksa vezana za konkretna pitanja;
- Sistem restrikcija u ostvarivanju prava na slobodu izražavanja;
- Tri uslova koja treba ispuniti za legitimno miješanje u korišćenje slobode izražavanja;
- Zaštita novinarskih izvora i zakoniti ciljevi.

Cilj ovih seminara i konferencije je unapređenje primjene standarda u kontekstu člana 10. Evropske konvencije o ljudskim pravima, kao i prenos prakse evropskog suda i doprinos harmonizaciji sudske prakse u BiH.

Program stručnog usavršavanja i početne obuke Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj za 2018.godinu biće objavljen na internet stranici CEST RS (www.rs.cest.gov.ba), gdje se mogu pronaći i informacije o trenutnim i budućim aktivnostima CEST RS.